

Vårkorn

Joakim Karlsson, Hushållningssällskapet Strängnäs

Quench är av malkorn den som har högst avkastning av marknadssorten i 2008 års mellansvenska försök. Foderkornssorten Gustav har under några år dominerat men tappar i år försprånget och sorterna Waldemar, Mercada och Justina närmar sig i avkastning av marknadssorter inom det mellansvenska försöksområdet i flerårsmedeltal. Tipple har tappar i avkastning under 2008. Fairytale och Vilgott är nyare sorter som visat hög avkastningspotential.

Under 2008 avkastade, av marknadssorterna, Gustav och Waldemar bäst i medeltal. Av malkornsorterna avkastade Quench och Astoria högst. Många sorter har tappat gentemot sortblandningen i år. Justina, Astoria och Mitja är sorter som har gått bra och stärkt sin position under året. I år anmäldes hela 17 st nya sorter för prövning, av dessa ser en handfull riktigt lovande ut. Av de sorter som varit med några år ser Waldemar, Anakin, Afrodite och Conchita lovande ut. Gustav, Sebastian och Makof är sorter som tappat mest i avkastning under året gentemot sortblandningen. Det finns ingen tydlig trend över varför vissa sorter gick bättre men det kan konstateras att de tidiga sorterna gick bra.

I figur 1 visas marknadssorter, mätarsorter och sorter som troligen kommer inom några år. Avkastningen i ej svampbehandlade led redovisas i färg och merskorde för svampbehandling i vitt. Diagrammet visar att Annabell avkastade högst bland marknadssorterna 2008 i obehandlade men Annabell låg endast i tre försök i ÖSF. Mitja och Gustav gav den högsta merskorde av

svampbehandling medan Orthega och Marthe ger lägst merskorde.

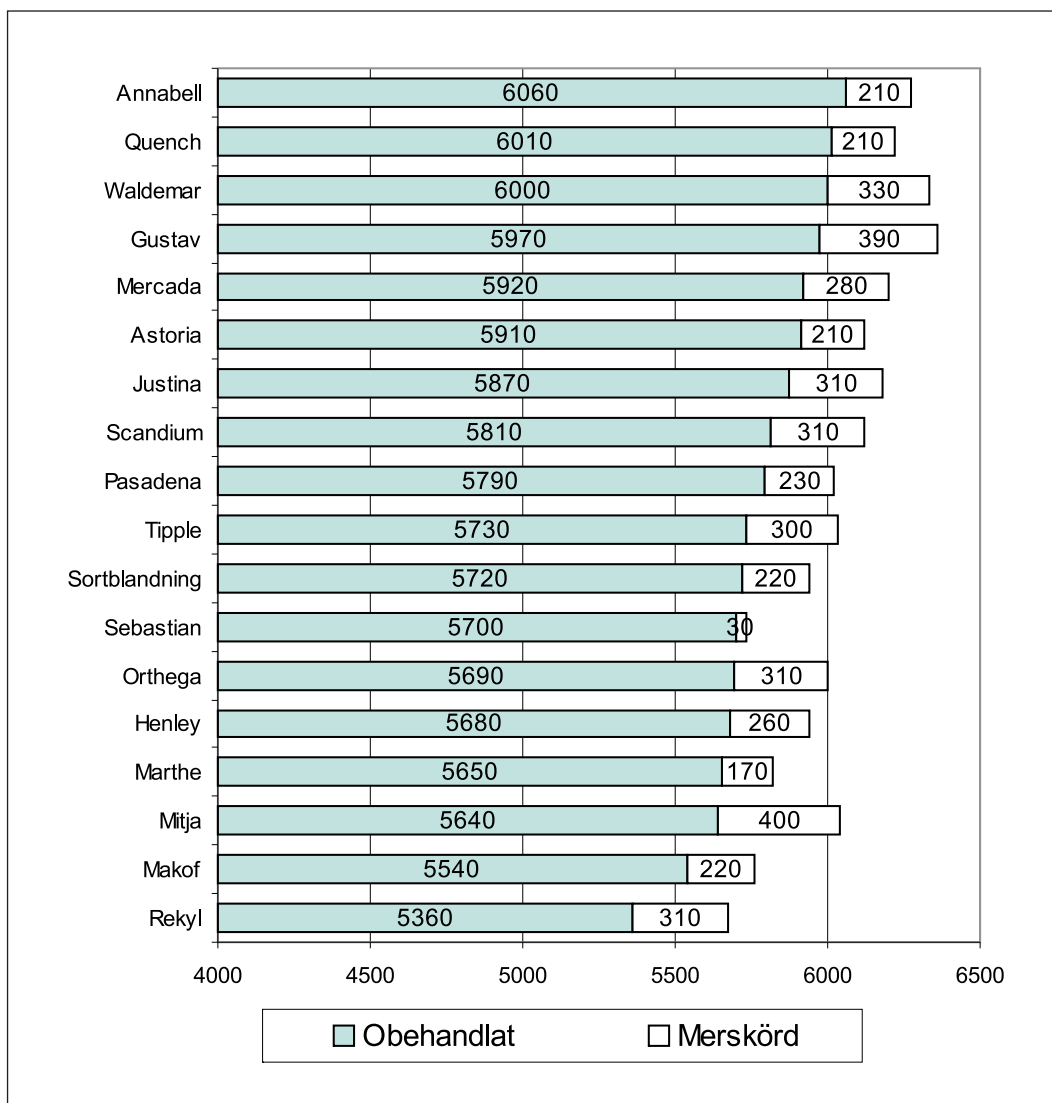
Merskorde av svampbehandling av kornsorterna gav i område D i storleksordningen 600 kg, i område E i ca 100 kg och i område F ca 300 kg. På de flesta försöksplatserna utfördes svampbehandlingen med 0,25 l Amistar och 0,8 l Stereo. Proteinhalterna 2008 blev högre än flerårsmedeltalet för malkornssorterna.

Under 2008 genomfördes sammanlagt 19 sortförsök med medeltidiga och sena sorter inom det mellansvenska försökssamarbetet. Sammanlagt prövades 43 kornsorter, varav 17 nya, i försöksserierna som heter L7-401 och L7-4011.

Avkastningen 2008 var i nivå med flerårsmedel i område D och F. I område E låg avkastningen betydligt lägre än flerårsmedel. Inom hela mellansvenska försöksområdet led kornet av tork och mer eller mindre heta sommarveckor. Kornet blev därmed tämligen kort men avkastade över förväntan på många håll, dock inte i E-området.

De flest försöken såddes i månadsskiftet april/maj med undantag av några som såddes några veckor tidigare. Efter sådden kom det lagom med regn och kornet bestockade sig bra eller till och med mycket bra i väst. Från mitten av juni och en månad fram var det varmt och lite för torrt på vissa platser där kornet brådmognade på lätta jordar. Några sena sommarregn räddade dock situationen på flera platser. Skörden av kornförsöken pågick under andra halvan av augusti, med vissa avbrott för regn.

I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien 2008. Sorterna är ordnade efter medelvärdet av svampbehand-

Behandlingseffekt vårkorn 2008, område D-G.

lade och ej svampbehandlade led. Sorternas avkastning är redovisade som relativt av mätarens avkastning i respektive kolumn. Tabellen bör därför inte läsas radvis utan sorterna ska i första hand jämföras med mätaren.

Resultaten från de enskilda åren och flerårsmedeltalen i tabell 2 är hämtade från försöksserierna R7-410, L7-401 och L7-4011.

Område D. Av foderkornet står sorterna Gustav och Waldemar i en klass för sig när det gäller avkastningsnivån. Ibland maltkornssorterna står sig Tipple bra men både Scandium, Sebastian och Astoria har stärkt sina positioner. Men både Sebastian och Astoria är på väg att fasas ut ur handels sortiment. Av de foderkornssorter med lite längre strå så avkastar Mercada högst följt av Justina och Orthega. Just Justina har i år

Tabell 1. Korn. Avkastning 2008 i relativt till mätare, omr D-F, obehandlat, svamp-behandlat och medeltal för obehandlat och svampbehandlat

Sort		Skörd Obehandl	Skörd Behandl	Skörd Medeltal
Sortblandning	kg/ha	6090	6510	5980
	rel.tal	100	100	100
SW Gustav		104	110	106
SW Waldemar		105	105	106
Annabell (SSd)*		106	101	106
NFC Quench (PI)		105	107	105
Sej Anakin (SW)		104	104	105
Sej Afrodite (SW)		105	107	105
LP Conchita (SSd)		107	103	105
LP 1036.05.00 Mercada (SW)		103	106	104
Sej, Christina (SSd)		104	104	103
Justina (SSd)		103	101	103
Astoria (PI)		103	102	103
SW Mitja		104	99	103
IGP Calcule (SSd)		101	104	103
Scandium (SSd)		102	103	102
NFC Tipple 401-11 (PI)		100	103	101
Pasadena (SSd)		101	100	101
Ack Jennifer (SSd)		102	98	101
Orthegea (SSd)		99	101	100
Ni Henley (SSd)		99	102	100
NFC Publican (PI)		95	103	99
Sebastian (SW)		100	102	98
NS Marthe (SSd)		99	101	98
SW Makof		97	100	97
Sec Thorgall (SSd)		95	100	97
SWÅ, Re kyl, (SW)		94	104	96
Sorter nedan provade i länsförsök för första gången i år				
Sej, Fairytale (SSd)		109	109	108
SWÅ 01448, Vilgott (SW)		107	103	105
Sej, Isabella (SSd)		105	103	105
SW 37873, Enyo		104	102	103
Sej, Keops (SSd)		102	103	103
SEJ 067063 (SW)		99	105	103
SW 37868, Deino		102	100	101
SEJ 044074 (SW)		96	104	101
SEJ 067215 (SW)		96	99	100
PF 12079-51 (SW)		92	99	98
NS Audrey (SSd)		95	101	96
PF 11261-52 (NoS)		95	96	95
Lim Kangoo (SSd)		91	94	95
NFC Cropton (SW)		94	97	94
LP 1233,6,04 (SSd)		90	95	94
LP Viktoriana (SW)		92	90	93
IGP Primadonna (SSd)		90	95	93

* endast provad i 3 st försök i ÖSF

tappat i avkastning för området. Mätaren avkastade 2008 ca 150 kg/ha över flerårsmedeltalet.

Område E. Av marknadssorterna toppar foderkornssorten Gustav avkastningen för flerårsmedel, tätt följt av malkornen Quench och Tipple, se tabell 2. Under 2008 har i stort sett alla sorter som tappade i avkastning gentemot sortblandningen. Det var ett extremt torrt år 2008 och mätaren avkastade hela 1400 kg/ha under flerårsmedeltalet. Sorter som klarade torkan bäst var Astoria, Justina och Mitja.

Område F. Malkornet Quench och foderkornssorterna Gustav och Justina ligger i topp i flerårsmedlet av marknadssorterna, se tabell 2. Av malkornssorterna Astoria, Scandium och Tipple så avkastar dess lika numera. En enda sort, Mitja har ökat sin avkastning i förhållande till mätaren. Sebastian trivdes

inte med den gånga sommaren utan tappade betydande i avkastning gentemot mätaren. Mätaren avkastade 2008 ca 100 kg/ha under flerårsmedeltalet.

Sortegenskaper

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning med lika delar Justina, Gustav, Orthega, och Prestige. Tanken med sortblandningen är att få en stabilare mätare.

ANNABELL (SSd) är ett malt/foderkorn från Tyskland med medeltidig mognad. Annabell avkastar som mätaren. Sorten har strå längd som mätaren och god stråstyrka. Rymdvikten och proteinhalt är som mätaren medan kärnvikten är lägre.

ASTORIA (PI) är ett malkorn från Frankrike som visat hög avkastningsförmåga. Sorten har ett medelkort strå som är något

Tabell 2. Korn. Områdesindelad avkastning årsvis 2006-2008, samt flerårsmedel 2004-2008

Sort/årtal	C-området		D-området		
	2004-2008	2006	2007	2008	Medel 2004-2008
Sortblandning kg/ha	5 260	6 300	8 380	7 380	7 230
Rel. tal	100	100	100	100	100
Annabell	102		98		100
Astoria	96	102	99	109	102
Gustav	105	109	111	114	110
Henley	103		97	105	99
Justina	101	105	102	101	101
Makof			99	104	99
Marthe	102		99	99	97
Mitja	95		91		96
Mercada	100	99	106	110	104
Orthega	98	98	101	102	99
Pasadena	98	97	100	108	99
Quench	107		105	107	104
Rekyl			91		90
Scandium	102	102	101	111	101
Sebastian	92	102	105	108	104
Tipple	100	101	102	107	103
Waldemar	104	108	109	114	110

svagt. Sorten mognar något senare än mätaren. Astoria har högre rymdvikt än sortblandningen, låg kärnvikt och medellåg proteinhalt. Astoria har blivit ganska mottaglig för bladfläcksvampar. Maltkornssorteringen är medelgod.

GUSTAV (SW) är ett foderkorn från SW. Sorten har hög avkastningsförmåga. Strået är kort och styvt. Medelhög rymdvikt, kärnvikt och medellåg proteinhalt. Sorten mognar något senare än mätaren. Sorten är nematodresistent.

HENLEY (SSd) är ett maltkorn från England med god avkastningsförmåga. Sorten har mycket bra maltkornsortering. Henley har ett medellångt strå med stråstyrka och mognad som mätaren. Sorten har en låg rymdvikt och hög kärnvikt samt proteinhalt i nivå med mätaren.

JUSTINA (SSd) är ett foderkorn från Tyskland. Sorten har hög avkastningsförmåga och medeltidig mognad. Sorten har ett något längre strå och som är något stråsvagare än mätaren. Rymdvikten och proteinhalten är som mätaren medan kärnvikten är högre.

MAKOF (SW) är ett whiskymaltkorn. Sorten avkastar något under mätaren och har medeltidig mognad. Sorten har ett medellångt strå med god stråstyrka. Den har medelhög rymdvikt, medellåg kärnvikt och hög proteinhalt. Maltkornssorteringen är medelgod.

MARTHE (SSd) är ett maltkorn som avkastar i nivå med mätaren. Sorten har ett medellångt strå med god stråstyrka och mognar medelsent. Marthe ger en hög rymdvikt, medellåg kärnvikt och hög proteinhalt. Maltkornssorteringen är hög.

Tabell 2 forts. Korn. Områdesind. avkast. årsvis 2006-2008, samt flerårsmedel 2004-2008

Sort/årtal	E-området				F-området			
	2006	2007	2008	Medel 2004-2008	2006	2007	2008	Medel 2004-2008
Sortblandning kg/ha	5 740	6 440	4 230	5 640	5 240	6 570	6 300	6 400
Rel. tal	100	100	100	100	100	100	100	100
Annabell				96	99	99	103	100
Astoria	111	101	104	104	101	101	101	102
Gustav	109	110	103	108	109	108	104	106
Henley	100	99	98	101	98	101	99	100
Justina	108	97	101	102	107	102	105	103
Makof	103	100	97	99	99	101	95	97
Marthe	106	101	99	100	110	101	98	100
Mitja	106	96	100	100	103	99	103	102
Mercada	107	104	105	104	101	104	102	102
Orthega	109	103	99	103	98	100	101	101
Pasadena	103	97	99	98	99	100	100	100
Quench	111	107	106	107	110	108	104	107
Rekyl		97	99	97		92	94	94
Scandium	97	101	97	101	96	103	101	102
Sebastian	101	99	93	99	104	102	96	102
Tipple	107	102	103	105	101	104	99	102
Waldemar	101	105	105	103	105	105	103	105

MITJA (SW) är ett foderkorn från SW. Sorten avkastar som mätaren men har tidigare mognad. Sorten har ett medellångt och svagare strå än mätaren. Rymdvikten och proteinhalt är högre än mätaren medan kärnvikten ligger i nivå med mätaren. Maltkornssorteringen är hög.

MERCADA (SW) är ett foderkorn från Tyskland som avkastar över mätaren. Sorten har ett medelkort strå med god stråstyrka. Mercada mognar som mätaren och har hög kärnvikt men har låg rymdsvikt. Proteinhalten blir låg.

ORTHEGA (SSd) är ett sent mognande tyskt foderkorn med hög avkastningsförmåga. Orthegas avkastningsförmåga har visat sig stabil oberoende av odlingsbetingelser. Strået är ganska långt och stråstyrkan är som mätaren. Kärnvikten och rymdsvikten är högre medan proteinhalten är som mätaren.

PASADENA (SSd) är ett sent mognande maltkorn från Tyskland. Pasadena avkastar som mätaren. Sorten har ett kortare strå än mätaren som är stråstyvt. Rymdsvikt, kärnvikten och proteinhalt är som mätaren. Maltkornssorteringen är medelgod

PRESTIGE (PI) är ett maltkorn från England. Prestige är maltkornsmätare i försöken. Sorten avkastar lägre än mätaren. Strået är styvt och kärnorna stora och rymdsvikten är hög. Prestige ger hög proteinhalt och hög maltkornsandel. Sorten kommer till största del odlas i Sydsverige.

QUENCH (PI) är ett maltkorn från England, som visat hög avkastningspotential. Sorten har ett medellångt strå och god stråstyrka som mognar relativt sent. Sorten har låg kärnvikt och proteinhalt medan rymdsvikten ligger i nivå med mätaren. Sorten har en relativt hög stärkelsehalt. Maltkornssorteringen är hög.

REKYL (SW) är ett tidigt mognade foderkorn med hög rymdsvikt. Avkastningen ligger under mätaren. Sorten har ett relativt långt och svagt strå. Rekyl ger en hög proteinhalt.

SCANDIUM (SSd) är ett foder/maltkorn från Danmark. Sorten avkastar något över mätaren. Scandium har ett något kortare och svagare strå än mätaren. Rymdsvikten är något lägre än mätaren medan proteinhalten är betydligt lägre. Scandiums kärnvikt är lägre än mätarens och andelen maltkorn är låg. Sorten mognar medelsent.

SEBASTIAN (SW) är ett sent mognade malt/foderkorn från Danmark som har visat god avkastningspotential. Sorten har ett mycket kort och styvt strå. Rymdsvikten och kärnvikten är som mätaren medan proteinhalten är lägre. Maltkornssorteringen är hög.

TIPPLE (PI) är ett maltkorn från England som avkastar något över mätaren. Sorten ger låg proteinhalt och bra maltkornsutbyte. Sorten har ett kort och styvt strå. Rymdsvikten är i nivå med mätaren medan kärnvikten är betydligt högre. Sorten mognar relativt sent.

WALDEMAR (SW) är ett foderkorn som visat hög avkastningspotential. Sorten har ett kort strå och mognar medeltidigt. Rymdsvikt, kärnvikt och proteinhalt ligger i nivå med mätaren. Sorten har god mjöldaggsresistens.

Nyare sorter

Sej Afrodite (SW), Sej Anakin (SW), IGP Calcule (SSd), Sej Christina (SSd), LP Conchita (SSd), NFC Publican (PI), Sec Thorgall (SSd), har provats i två eller flera år i området.

Tabell 3. Bestånds och kvalitetsegenskaper. Medeltal för 2004-2008, område D-G.

Sort	Stråstyrka 0-100*	Strå- längd cm	Mog- nad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- korn- vikt g	Prot- ein % av ts	Stärk- else i TS % av ts	Sortering Diam > 2,5 mm % **	Bladfläck- sjuka, obeh. led % **
Sortblandning	88	69	112	673	48,9	11,5	60,9	93	8
Annabell	86	69	112	665	45,7	11,4	61,0	92	8
Astoria	85	65	112	682	46,4	11,2	60,9	93	9
Gustav	91	59	112	668	46,7	11,2	60,7	91	6
Henley	87	70	112	658	50,9	11,3	61,2	96	7
Justina	83	73	111	668	50,4	11,4	61,0	93	6
Makof	87	68	111	672	48,1	11,9	60,8	93	6
Marthe	86	66	112	679	47,1	11,8	61,3	94	7
Mitja	83	69	110	683	49,3	11,7	61,4	93	6
Mercada	87	66	112	660	52,6	11,1	61,0	93	5
Orthega	89	69	113	680	50,2	11,6	60,6	93	5
Pasadena	91	68	113	669	48,9	11,5	61,1	93	7
Quench	86	69	114	669	46,9	10,9	62,0	94	6
Rekyl	77	70	109	688	48,5	12,4	59,7	89	6
Scandium	78	65	112	669	47,5	10,7	61,8	92	5
Sebastian	90	63	114	675	47,7	11,4	61,6	94	5
Tipple	91	65	113	672	52,7	10,9	61,5	93	5
Waldemar	89	61	111	668	49,9	11,4	60,6	94	6

* 100 = fullt upprätt bestånd vid skörd. 0 = helt nedliggande bestånd vid skörd.

** resultat från hela Sverige

Nya sorter

**NS Audrey (SSd), NFC Cropton (SW), De-
ino SW 37868 (SW), Enyo SW 37873 (SW),
Sej Fairytale (SSd), Sej Isabella (SSd),
Lim Kangoo (SSd), Sej Keops (SSd), IGP
Primadonna (SSd), LP Viktoriana (SW),
Vilgott SWÅ 01448 (SW), LP 1233,6,04
(SSd), PF 11261-52 (NoS), PF 12079-51
(SW), SEJ 044074 (SW), SEJ 067215 (SW)
och SEJ 067063 (SW) provades för första
året i området.**